

Spelen, leren en bewegen in een natuurlijke omgeving

Cool Nature Community of Practice 30 september 2015

Rita ten Dam - Provincie Gelderland

Korte introductie; blij dat iedereen er is, dit soort kennisuitwisseling is enorm zinvol en blijft nodig voor de toekomst van de parken. De provincie ondersteunt de vier CoP's dan ook van harte en hoopt dat de deelnemers hun werk en activiteiten met inzet en passie kunnen blijven doen.

Rondje langs de velden

Introductie deelnemers; welke vragen zou je vandaag beantwoord willen zien?

- WAS probleem duidelijkheid; wat valt er wel en niet onder en hoe is het te handhaven? (SBB)
- De plekken krijgen niet genoeg aandacht van de scholen / te weinig aandacht voor natuur in het onderwijs. Hoe bevorderen we de betrokkenheid van scholen?
- Verdienmodellen; hoe krijg je geld binnen voor een CN-plek? Voor beheer en activiteiten?
- Bepaalde delen van ontwerp niet praktisch; bloemenmengsel is niet genoeg op de grondsoort afgestemd; problemen in beheer. (Hengelo)
- Wat is de rol van Staatsbosbeheer in beheer en behoud? Bijvoorbeeld hier, maar ook elders?
- Het aantal speellocaties in de terreinen uitbreiden, maar hoe? (Natuurmonumenten)
- Hoe vergroot je de betrokkenheid van kinderen?
- Wie gaat het beheren? Hoort eigenlijk niet bij wijkplatform, bij wie wel? (Didam?)
- Gemeente zou onderhoud doen, maar wil er nu van af. Wie wel?
- Hoe krijg je meer mensen uit dorp of wijk betrokken? Wat gebeurt er als je sponsors 'uitgeput' zijn? (Kekerdon)
- Hoe zorg je dat plekken niet kapotgelopen worden? Hoe hou je scholen betrokken? (Beek, permacultuur)
- Beheerplan klopt niet meer met praktijk, wat nu? Hoe hou je mensen betrokken op langere termijn? (struintuincommissie, Beek)
- Hoe ga je als gemeente om met bestaande en nieuwe speelplekken? Hoe zorg je voor continuïteit? Hoe onderhoud je het? (Oude IJsselstreek)

Tijdens deze ronde kwamen al veel nuttige reacties van ervaringen van andere deelnemers naar voren.

Spelen, leren en bewegen in een natuurlijke omgeving

Tiny Wigman - Bureau Niche

In 2009 zijn we samen met provincie begonnen met Cool Nature en sinds die tijd is de aandacht voor speelbossen en natuurlijk spelen sterk toegenomen. Genoemde onderwerpen zullen in komende bijeenkomsten ook zeker behandeld worden, met name onderhoud en betrekken van scholen. Niet voor niets is een van de voorwaarden om binnen een straal van 500 meter van scholen te zitten.

Een aantal tips staan in het boekje 'Handleiding voor het beheer van Speelbossen', gemaakt door Bureau Niche in samenwerking met Staatsbosbeheer. Iedereen krijgt een boekje mee naar huis. Als je er meer wil kun je deze bij Staatsbosbeheer bestellen.

Verder ontstaat het plan om een online community te starten waar behalve de positieve verhalen ook uitgewisseld kan worden over problemen. Bureau Niche zal bedenken hoe dit het beste kan; besloten pagina op facebook, linked-in of via de cool nature website; www.coolnature.nl

Pedagoog Micha de Winter heeft in 2013 een mooi verhaal gehouden op het Cool Nature Symposium over de positieve invloed van dit soort plekken op de samenleving door de uitwisseling die ontstaat tussen jong en oud. We zullen proberen de tekst beschikbaar te krijgen voor iedereen.

Er is contact met degene die het natuur en techniek programma invult op de Pabo in Nijmegen. Helaas zijn er veel te weinig uren in de gehele opleiding en is techniek ook een belangrijk onderdeel.

Corien Koreman, Staatsbosbeheer

Kinderen leggen de basis voor de toekomst, daar draait het hier om. Veel betrokkenheid vanaf begin, zowel kinderen als volwassenen. Het succes is meetbaar; deze blijken uit de hoge bezoekersaantallen. Het is goed om deze te monitoren om daar een indruk van te krijgen. Ook de 'dubbel impact'; wat de invloed is op een gemeenschap; moeilijker te monitoren maar ook erg belangrijk.

Henk Klaassen, Stichting Avonturenbos

Terwijl we door het bos geleid worden vertelt Henk met veel enthousiasme over het Avonturenbos.

Er is veel enthousiasme uit de wijk en heel Groesbeek; er waren bijna 100 mensen op de vorige natuurwerkdag. Ook zijn er lokale sponseringsinitiatieven; via een actie van de supermarkt kwam er een paar duizend euro binnen.

De verantwoordelijkheid voor veiligheid ligt meestal bij de eigenaar. Hier ligt een deel bij de Stichting die het bos beheert.

Elke woensdagmiddag worden alle toestellen nagekeken. 's Zomers als er veel gespeeld wordt, moeten bijvoorbeeld alle moeren regelmatig aangedraaid worden.

Spelen, leren en bewegen in een natuurlijke omgeving

Ook hier zijn problemen geweest met de keuring; een inspectiebureau (via de gemeente ingehuurd) keurde dingen af die door de keuringsinstantie bij de oplevering goed zijn gekeurd. Door met alle partijen samen te overleggen is het opgelost en er zijn ook wel goede dingen uitgekomen; risico's die eenvoudig vermeden kunnen worden door een simpele oplossing.

Bankjes zijn belangrijk! Als de groot/-ouders kunnen zitten krijgen kleine kinderen de kans om ergens veel langer te spelen.

Je mag hier van de paden af, maar soms moet je mensen toch verleiden om ergens heen te gaan.

Bijvoorbeeld een paadje aanleggen (leuk op een mee-werkdag) langs een omgevallen boom.

Het is belangrijk dat kinderen hier in alle vrijheid kunnen spelen en zichzelf kunnen zijn. Als beheerder is het soms beter om op de achtergrond aanwezig te zijn. Mensen die hier met hun kinderen / leerlingen komen zijn zelf verantwoordelijk, beheerder is geen oppas, dat moet helaas wel eens duidelijk gemaakt worden.

Vrijwilligers krijgen een bodywarmer en pet waardoor ze herkenbaar zijn. Ook krijgen vrijwilligers die er vaak zijn een sleutel van het hok, ze krijgen vertrouwen en worden zo mede-eigenaar. Ze hoeven zich ook niet direct vast te leggen om er iedere maand zoveel dagen te zijn, dat schrikt teveel af. Sommigen zijn er 3x per week en sommigen 1x per jaar.

Tips uit het veld

- Studenten van bijvoorbeeld Hogeschool Larenstein kunnen ingezet worden om voor hun stage of scriptie een beheerplan op te stellen of aan te passen.
- Om subsidies binnen te halen is het goed om een Stichting op te richten.
- Betrokkenheid van de kinderen wordt in Didam wel op heel bijzondere manier bevorderd. Door een lid van de schuttersvereniging worden de kinderen tot ridder geslagen na een ceremonie en beloven ze goed voor het park te zullen zorgen. Indrukwekkend moment voor de kinderen en het werkt heel goed!
- Soms is het makkelijker om mensen enthousiast te krijgen door de nadruk meer te leggen op sport en beweging dan op educatie. Zo is er in Beuningen in de uiterwaarden een succesvol programma, gericht op bewegen. Ondertussen heb je mensen ook de natuur in 'gelokt' en zijn alle ervaringen die ze opdoen mooi meegenomen. Ook beweging voor ouderen krijgt momenteel veel aandacht.
- Het is belangrijk om ook aan rolstoeltoegankelijkheid en toegankelijkheid voor kinderen met andere beperkingen te denken bij het ontwerp. In de volgende publicatie staan hier heel veel nuttige tips over: *Allemaal spelen!* Auteurs: Anke Wijnja, Marjan Wagenaar (samensteller), Ilse Vonder, Ilse van der Put en Marianne van Lier. Uitgever Stichting Oase, Den Hoorn/Texel, november 2012.
- Een van de problemen met betrekking tot veiligheid is de marktwerking binnen dit vakgebied en het

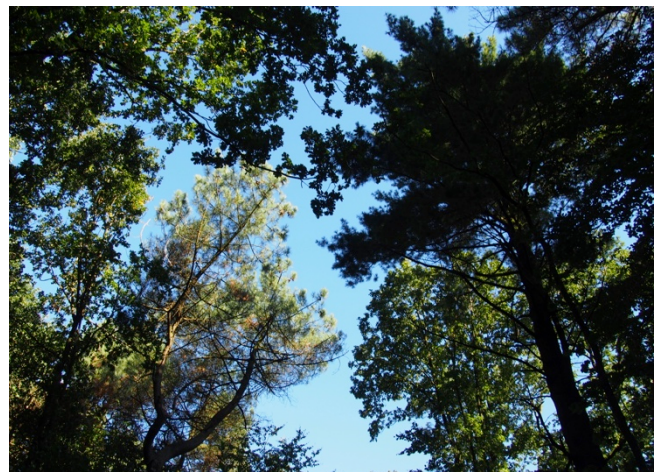
Spelen, leren en bewegen in een natuurlijke omgeving

gebrek aan ervaring met natuurlijk spelen. De regels zijn duidelijk, maar worden op verschillende manieren geïnterpreteerd worden. Door de overheid zijn een aantal zogenaamde AKI instellingen. Zij hebben de bevoegdheid om een speeltoestel te keuren en te certificeren volgens de wettelijke normen. Tuv is een voorbeeld van een betrouwbare keuringsinstantie. Op www.allesoverspelen.nl kun je de meeste regels vinden. Een inspectiebureau mag een (jaarlijkse) technische inspectie uitvoeren maar mag geen keuring verrichten. In de praktijk houdt niet iedereen zich altijd aan deze rol en dat schept soms verwarring. Het is aan te raden om de jaarlijkse technische inspectie uit te laten voeren door het bureau dat de keuring heeft verricht. Zij kennen het terrein en de toestellen en weten hoe ze naar de onderdelen moeten kijken.

- Tijdelijke bouwsels; deze moeten 1x per jaar verwijderd worden. Als ze onveilig zijn moet je ze als beheerder weghalen. Je kan voor een hut bijvoorbeeld wel een basisstructuur maken die je laat keuren en de kinderen hier steeds opnieuw tegenaan laten bouwen. Kennis over dit onderwerp is te vinden in het factsheet 'Spelen in de bossen' van de VWA.
- Goed overleg met de gemeente (en bedrijven) kan veel opleveren. Soms is er geen geld, maar kunnen er wel materialen beschikbaar komen zoals grond of boomstammen of andere diensten uitwisselen. Een goed voorbeeld hiervan is in Didam, waar ze een schelpenpad konden realiseren door 'werk met werk te maken' en inzet van vrijwilligers tijdens de NLdoet dag.
- De herfst is een goede tijd om activiteiten met scholen te organiseren; ze zijn net gestart, er is nog ruimte en veel te zien en te leren in het bos.
- Natuursprong is een programma met veel leuke activiteiten voor kinderen in het bos, ontwikkeld door Staatsbosbeheer. www.natuursprong.nl
- Een boek waar ook veel voorbeelden in staan is Bres spelenboek, uitgeverij De Vrieseborch, Haarlem.

Over de WAS

- Er ontwikkelingen mbt het zogenaamde attractiebesluit (de WAS). Het ministerie (VWS) zoekt naar mogelijkheden om de regels te vereenvoudigen en daarmee goedkoper te maken. Afgelopen woensdag (7 okt. 2015) was daarover een bespreking. De veranderingen gaan moeizaam mede omdat de branche zelf oplossingen moet aandragen voor vereenvoudiging van de WAS.
- De overheid was van plan om voor een aantal eenvoudige toestellen de keuringsverplichting te schrappen (denk bijvoorbeeld aan zandbakken, rioolpijpen, lage evenwichtsbalken en lage klimklauterroutes. Dat is helaas weer ingetrokken nu.
- Vormvrij logboek; iedere beheerder blijft verplicht om een registratie bij te houden van controle, onderhoud en ongevallen. Bij speeltoestellen worden logboeken meegeleverd. Je kunt ze gebruiken maar je mag nu ook in een andere vorm de registratie bijhouden.
- Een ander discussiepunt is hoe de overheid om wil gaan met spelelementen van particulieren in de openbare ruimte. Dit zijn geen speeltoestellen omdat ze niet in de grond verankerd zijn. In Zwolle komt er een pilotproject om te onderzoeken hoe burgerparticipatie op dit onderwerp verenigd kan worden met de WAS. De resultaten van die pilot gaan verwerkt worden in nieuwe voorstellen voor vereenvoudiging van de WAS.
- Het zal nog enige tijd vergen.

Spelen, leren en bewegen in een natuurlijke omgeving

hartelijk dank Ans, Henk, Frank en Leon voor de fantastische boslunch!

Contact Cool Nature

Bureau Niche
Jan Kersten Tiny Wigman
024-3888694 / 06 238 215 38
Info@bureauniche.nl

www.coolnature.nl

Spelen, leren en bewegen in een natuurlijke omgeving

Waar vind je Cool Nature plekken?

Locaties

Starten, maken
en beheren

Spelen, leren
en bewegen

Over Cool Nature

contact | sitemap

Typ uw zoekopdracht

Het project Cool Nature is opgezet in het kader van het klimaatbeleid van provincie Gelderland. Het project levert een bijdrage aan klimaat- en hitsbestendige steden en dorpen en realiseert mooie speelruimte voor kinderen. Kortom: goed voor de natuur, goed voor stad en dorp, goed voor kinderen en dus goed voor de toekomst.

provincie
Gelderland

Nieuws

27 februari 2013

Agenda

Slotconferentie Cool Nature 23 mei 2013
Uitnodiging Als gedeputeerde van de provincie Gelderland...

21 december 2012

COP 28 november 2012 Succes!

19 oktober 2012

Wentholtpark een van de beste openbare ruimtes in Nederland

Uitgelicht

Cool Nature film

De Cool Nature film is online! In deze film wordt het ontwerpproces van de gemeente Montferland gevolgd samen met kinderen van twee basisscholen.

